ԻՆՔՆԱԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ

1.	**ԱՆՈՒՆ ԱԶԳԱՆՈՒՆ**	**ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ ՀԱՅԿԻ**
2.	**Ծննդյան տարի/ամիս:**	24 Մարտ 1990
3.	**Էլ. հասցե/հեռ**	**hasmik@prwb.am**,

4. Կրթություն

Հայաստանում Ֆրանսիական Համալսարան

2007-2011

Իրավաբանության բակալավրիատ

Եվրոպական Ուսումնասիրությունների կենտրոն,
Երևանի Պետական համալսարան

2011-2013

Մագիստրատուրա, Մարդու իրավունքներ և Ժողովրդավարացում

Կիևի Տարաս Շևչենկոյի անվան պետական համալսարան

2012 Սեպտեմբեր-Դեկտեմբեր

Իրավաբանության կուրս

ՀՀ Պետական կառավարման ակադեմիա

2017-ընթացիկ

Ասպիրանտուրա, «Դատական իշխանության անկախության հիմնահարցերը ՀՀ-ում»

5. Վերապատրաստումներ

- ԱՄՆ Պետդեպարտամենտ, Միջազգային այցելու առաջնորդական ծրագիր, Կոռուպցիայի դեմ պայքար և հաշվետվողականության ապահովում թեմայով, 2016թ., Միացյալ Նահանգներ
- Բաց Հասարակության հիմնադրամներ Հայաստան, Քաղաքականության մշակման

կրթաթոշակառու, «Դատական և իրավական բարեփոխումների ազդեցությունը ՀՀ-ում դատական իշխանության անկախության վրա», 2018թ.

6. Անդամակցություն:

- ՀՀ ԱՆ կից հակակոռուպցիոն ռազմավարության խորհուրդ, փորձագետ, Երևան, 2015-2016
- «Հավասարության խորհուրդ» Երևան, 2014-2017
- ՀՀ ԱՆ Դատական և իրավական բարեփոխումների ռազմավարության համակարգող խորհուրդ, անդամ, Երևան 2019-առ այսօր

7. Մասնագիտական գործունեություն

Տարի-ամիս	Կառույց	Պաշտոն	Նկարագրություն
2020 մարտ- առ այսօր	Եվրոպայի Խորհրդի Խոշտանգումների կանխարգելման կոմիտե	Փորձագետ	ԵԽ անդամ երկրների փակ հաստատություններ այցելությունների և մշտադիտարկման իրականացում, խնդիրների վեր հանում և զեկույցի պատրաստում:
2020 փետրվար-առ այսօր	«Իրավունքների պաշտպանություն առանց սահմանների» ՀԿ	Իրավաբան, իրավական հարցերով փորձագետ	Ներպետական օրենսդրության ուսումնասիրություն և համեմատական հետազոտության իրականացում «Դատական իշխանության անկախության ապահովում դատական և իրավական բարեփոխումների միջոցով»:
2019 Ապրիլ-Մայիս	ՀՀ Արդարադատության Ակադեմիա	Դասավանդող	Դատավորների և դատախազների համար «Խտրականության արգելք» առարկայի դասավանդում
2018 Նոյեմբեր-առ այսօր	Երևանի Պետական համալսարան, Եվրոպական ուսումնասիրությունների կենտրոն	Դասավանդող	Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարան գանգատ ներկայացնելու պրակտիկ հմտություններ առարկայի դասավանդում:
2018 հունիս-առ այսօր	ՀՀ ԱՆ ՔԿՀ-ներում հասարակական վերահսկողություն իրականացնող	Նախագահ	Խմբի աշխատանքների կազմակերպում ու համակարգում, ՀՀ ԱՆ ՔԿՀ-ներ այցերի կազմակերպում, տարեկան հաշվետվությունների պատրաստում, խմբի ներկայացում ներպետական և միջազգային մարմինների առջև:

[illegible]	Կառույց	Պաշտոն	Նկարագրություն
	դիտորդների խումբ		
2018 Ապրիլ-Հոկտեմբեր	Բաց հասարակության հիմնադրամներ	Քաղաքականության մշակման հետազոտող	«ՀՀ-ում իրականացված դատական և իրավական բարեփոխումների ազդեցությունը դատական իշխանության անկախության վրա» թեմայով ուսումնասիրության իրականացում:
2018 հունվար-դեկտեմբեր	«Իրավունքների պաշտպանություն առանց սահմանների» ՀԿ	Փորձագետ	«Դատական իշխանության անկախության ապահովումը 2015 թվականի Սահմանադրական փոփոխություններին համահունչ» ներպետական օրենսդրության և միջազգային ստանդարտների ուսումնասիրություն:
2017 Մայիս-2018 հունվար	« Իրավունքների պաշտպանություն առանց սահմանների » ՀԿ	Փորձագետ	Մինչդատական վարույթում կալանքի որոշումների ուսումնասիրություն «Հավաքների ազատության իրավունքի պաշտպանություն» ծրագրի շրջանակներում:
2015-2018	ՀՀ Փաստաբանական դպրոց	Դասավանդող	Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարան գանգատ ներկայացնելու պրակտիկ հմտություններ առարկայի դասավանդում:
2016 Սեպտեմբեր-2017 Նոյեմբեր	ՀՀ Փաստաբանական դպրոց	Դասավանդող	«Խտրականության արգելք» թեմայով առարկայի դասավանդում:
2016 Մայիս-Հոկտեմբեր	«Իրավունքի գերակայություն» ՀԿ	Իրավաբան	«2016 թվականին Ադրբեջանի գործողություններից տուժած ՀՀ եվ ԼՂՀ քաղաքացիների իրավունքների պաշտպանություն» ծրագրի շրջանակներում իրավիճակից բխող փաստերի ուսումնասիրություն ու խախտումների վեր հանում, ՄԻԵԴ գանգատների պատրաստում և ներկայացում, միջազգային իրավունքի լույսի ներքո հետազոտության իրականացում:
2016 Մարտ-մայիս	Եվրոպայի Խորհուրդ	Փորձագետ	«Քաղհասարակության մասնակցությունը որոշումների կայացմանը Արևելյան գործընկերության անդամ 6 երկրներում» ծրագրի շրջանակներում ներպետական օրենսդրության և ընթացակարգերի ուսումնասիրություն, զեկույցի պատրաստում:
2016-2017	«Իրավունքների պաշտպանություն	Փորձագետ	«Ձևավորել ապացույցների վրա հիմնված շահերի պաշտպանություն հանուն իրավունքի գերակայության և արդյունավետ կառավարման» ծրագրի

Տարեթիվ	Կառույց	Պաշտոն	Նկարագրություն
	առանց սահմանների» ՀԿ		փորձագետ, արդյունավետ կառավարման և ապացույցների վրա հիմնված շահերի պաշտպանության թեմայով զեկույցների պատրաստում:
2015- 2018	«Նոր սերունդ մարդասիրական» ՀԿ	Փորձագետ, դասընթացավար	Դասընթացների պատրաստում և վարում ուսանողների, լրագրողների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների ներկայացուցիչներ, փակ հաստատությունների աշխատակիցների համար հետևյալ թեմաներով՝ «Մարդու իրավունքները հանուն զանազանության և հավասարության», «Խտրականության և վատ վերաբերմունքի արգելք»:
2014-2015	«Իրավունքների պաշտպանություն առանց սահմանների» ՀԿ	Իրավաբան, հետազոտող	«Մարդու իրավունքների կրթությունը ՀՀ զինված ուժերում» ծրագրի շրջանակներում մարդու իրավունքների թեմայով դասընթացի ձեռնարկի պատրաստում և ուսումնական առարկային մշակում Վազգեն Սարգսյանի անվան ռազմական համալսարանի և ռազմական ավիացիոն ինստիտուտի համար:
2014 նոյեմբեր- 2015 մարտ	ԵԽ Երևանյան գրասենյակ	Դասընթացավար	Դասընթացների իրականացում փաստաբանների և իրավաբանների համար հետևյալ թեմատիկայով՝ «Իրավաբանների և իրավապաշտպանների կարողությունների խթանումը Մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիայի և Եվրոպական Սոցիալական Խարտիայի կիրառության նպատակով»:
2014-2015	«Իրավունքների պաշտպանություն առանց սահմանների» ՀԿ	Իրավաբան	«Արովյան» քրեակատարողական հիմնարկում մշտադիտարկման իրականացում և արդյունքների մշակման հիման վրա զեկույցի պատրաստում՝ կին ազատազրկվածների իրավունքների պաշտպանության նպատակով:
2014 հունվար- ապրիլ	«Քաղաքացիական հասարակության ինստիտուտ» ՀԿ	Մոնիտոր, հարցազրուցավար	Նախապես մշակված գործիքի հիման վրա ազատազրկված անձանց հետ հարցազրույցների իրականացում կրկնահանցագործության ռիսկերի և պատճառների վեր հանման նպատակով:
2013 սեպտեմբեր- 2014 հունվար	«Հայաստանի հելսինկյան կոմիտե» ՀԿ	Փորձագետ	Քրեակատարողական ոլորտի օրենսդրության ուսումնասիրություն միջազգային ստանդարտների հետ համեմատությամբ և հետևյալ

Տարեթվեր	Կառույց	Պաշտոն	Նկարագրություն
			հետազոտություն-զեկույցների պատրաստում՝ • Պատժի կրումից պայմանական վաղաժամկետ ազատման ինստիտուտը ՀՀ-ում, • Պատժի կրման հետ անհամատեղելի հիվանդության հիմքով պատժից ազատման ինստիտուտը ՀՀ-ում , • Մեթադոնային բուժման դերը ՀՀ քրեակատարողական հիմնարկներում:
2013-2014	«Իրավունքների պաշտպանություն առանց սահմանների» ՀԿ	Իրավաբան, հետազոտող	Դատական իշխանության անկախության և գնահատման վերաբերյալ միջազգային փորձի ուսումնասիրություն, արդյունքների հիման վրա զեկույցի պատրաստում «Դատական համակարգի անկախության ապահովում՝ դատարանի գործունեության գնահատման համակարգի ներդրմամբ» թեմատիկայով:
2013-2014	«Իրավունքների պաշտպանություն առանց սահմանների» ՀԿ	Հետազոտող	ՀՀ Արդարադատության համակարգի հզորացումը ԵՄ իրավունքի ուսումնասիրության միջոցով ծրագրի շրջանակներում ԵՄ իրավունքի դասընթացի նյութերի և առարկայի պատրաստում:
2013-2014	«Իրավունքների պաշտպանություն առանց սահմանների» ՀԿ	Փորձագետ	Կարգապահական և քրեական պատասխանատվության խնդիրները զինված ուժերում ծրագրի շրջանակներում հարցազրույցների իրականացում զինված ուժերի ներկայացուցիչների հետ, արդյունքների ամփոփում և զեկույցի պատրաստում:
2013 օգոստոս-դեկտեմբեր	«Ամերիկյան փաստաբանների ասոցացիա» Հայաստան	Մոնիտոր-հետազոտող	Դատական մշտադիտարկման իրականացում, արդյունքների ամփոփում
2013- առ այսօր	«ՀՀ ԱՆ ՔԿՀ-ներում հասարակական վերահսկողություն իրականացնող	Անդամ, փորձագետ	Ազատազրկման վայրերի մշտադիտարկում, խնդիրների վեր հանում և առաջարկությունների ներկայացում:

[illegible]	Կառույց	Պաշտոն	Նկարագրություն
	դիտորդական խումբ»		
2012- առ այսօր	«Իրավունքների պաշտպանություն առանց սահմանների» ՀԿ	Իրավաբան, իրավական հարցերով փորձագետ	Մասնակցություն մարդու իրավունքների, արդարադատության, արդյունավետ կառավարման, անվտանգության ոլորտների վերաբերյալ քաղաքականությունների մշակման գործընթացներին, այլընտրանքային կարծիքներ և դիտարկումների ներկայացում մարդու իրավունքներին առնչվող օրենքի նախագծերի վերաբերյալ, ինչպես նաև հետազոտությունների իրականացում:
2011 Մարտ-Ապրիլ	«Արափիան-Սեսեն», փաստաբանական գրասենյակ, Փարիզ	Փաստաբանի օգնական	Դատարան ներկայացվող փաստաթղթերի պատրաստում:

Ակադեմիական ձեռքբերումներ

- Լավագույն մագիստրոսական թեզերի հաղթող 2011-2013, Մարդու իրավունքներ և ժողովրդավարություն Արևելյան գործընկերության տարածաշրջանում պաշտոնական հրապարակում
- ԵՄ տարեգրքի լավագույն հետազոտության հաղթող, 2011-2011, ԵՊՀ, Եվրոպական ուսումնասիրությունների կենտրոն

i) Հրապարակումներ

- «**Դատական խորհուրդների ձևավորման, գործառույթների ու կազմի պահանջները: Բարձրագույն դատական խորհուրդը որպես ՀՀ-ում դատարանների ու դատավորների անկախության երաշխավոր**», 2018, հասանելի է Գիտական հոդվածների ժողովածու հանդեսում, Եվրոպական համալսարան
- «**ՀՀ-ում դատարանների անկախության սահմանադրական երաշխիքները միջազգային չափանիշների լույսի ներքո**», 2018, հասանելի է «Արդարադատություն» գիտական հանդեսում
- «ԽՍԿԿ զեկույցների ու հանձնարարականների դերը: բարոյական, թե իրավական ազդեցություն», հասանելի է Միջազգային համեմատական իրավունքի տարեգրքում, 2016

- «Անգործունակություն: այլընտրանքի բացակայություն, թե մտավոր խնդիրներ ունեցող անձանց մեկուսացում», հասանելի է www.prwb.am կայքում, 2015
- «Մեթադոնային բուժման դերը ՀՀ քրեակատարողական հիմնարկներում», հասանելի է www.prwb.am կայքում, ***2014***
- «ՀՀ-ում պատժի կրումից պայմանական վաղաժամկետ ազատման ինստիտուտի առանձնահատկությունները», www.prwb.am կայքում, 2014
- ***«Ծանր հիվանդության հիմքով պատժից ազատման ինստիտուտը ՀՀ-ում"***, www.prwb.am կայքում, 2014
- «Խոշտանգումների և անմարդկային վերաբերմունքի պրակտիկան ՀՀ զինված ուժերում:, Լավագույն մագիստրոսական թեզերի շնորհանդես, 2011-2013, Մարդու իրավունքներ և ժողովրդավարեցում Երևեյան Գործընկերության տարածաշրջանում, 2013
- «Մարդու իրավունքները և ժողովրդավարությունը ՀՀ-ում: Կրթության դերը անցումային փուլում», գիտական հոդված, ԵՄ տարեգիրք, 2011-2012
- «Համընդհանուր պարբերական դիտարկումը որպես մարդու իրավունքների պաշտպանության նոր մեխանիզմ: արդյունավետությունը Հայաստանում: գիտական հոդված, Եվրոպական ուսումնասիրությունների կենտրոն, «ԵՎՐՈՊՈԼԻՍ» գիտական հանդես, 2012

__Համահեղինակությամբ__

- ***Զեկույց «ՀՀ-ում դատական իշխանության ինքնակառավարման մարմինների գործունեությունը որպես դատական իշխանության անկախության երաշխիք» հասանելի է*** www.prwb.am կայքում, ***Երևան, 2019***
- ***ՀՀ ԱՆ ՔԿՀ-ներում հասարակական վերահսկողություն իրականացնող դիտորդական խմբի տարեկան հաշվետվություն, հասանելի է*** ***www.pmg.am հասցեում, 2014-2015, 2017,2018***
- Զեկույց «***Կանանց իրավունքները «Աբովյան» քրեակատարողական հիմնարկում***», հասանելի է www.prwb.am կայքում, Երևան, 2016
- Զեկույց «***Կարգապահական քաղաքականության հիմնախնդիրները ՀՀ զինված ուժերում*** » հասանելի է www.prwb.am կայքում, Երևան, 2014
- ***Զեկույց*** «***Պաշտպանության իրավունքի իրացման որակն ու արդյունավետությունը հանրային պաշտպանության համատեքստում***», հասանելի է www.prwb.am կայքում, Երևան, 2013.
- «***Ready for Elections***», Report by «Protection of rights without borders» NGO, 2012

Մասնագիտացում և ոլորտային փորձառություն

Հասմիկ Հարությունյան

- Շուրջ 8 տարվա մասնագիտական փորձառություն իրավունքի գերակայության, դատական իշխանության ու մարդու իրավունքների ոլորտում՝ ինչպես ներպետական, այնպես էլ միջազգային կառույցների հետ համագործակցությամբ, ինչը արտահայտվել է ոլորտային բարեփոխումների ծրագրերը կազմելուն աջակցելով, դրանք գնահատելով ու ապագա ծրագրերի ուղղությունները մշակելով, հետազոտությունների իրականացման ու զեկույցների պատրաստման միջոցով;
- 7 տարվա փակ հաստատություններում մշտադիտարկման իրականացման փորձ: Քրեակատարողական համակարգի վերաբերյալ ներպետական օրենսդրության, միջազգային ստանդարտների ու պրակտիկայի խնդիրների իմացությամբ;
- 7 տարվա համեմատական իրավական հետազոտությունների իրականացման փորձ՝ Եվրոպական միության իրավունքի և Եվրոպայի Խորհրդի շրջանակներում ձևավորված ու գործող ստանդարտների ակտիվ կիրառմամբ;
- Շուրջ 6 տարվա դասավանդման և վերապատրաստումների իրականացման փորձ մարդու իրավունքների, խտրականության ու խոշտանգումների արգելքի թեմայով՝ ուսանողների, իրավաբանների, հանրային ծառայողների համար;
- 4 տարվա ակադեմիական դասավանդման փորձառություն ՀՀ Փաստաբանների Դպրոցում և Երևանի Պետական Համալսարանում՝ «ՄԻԵԴ գանգատ ներկայացնելու պրակտիկ հմտություններ» թեմայով;
- 6 տարվա փորձառություն դատական և իրավական նեղ ոլորտային համապատասխան ծրագրերի իրականացման, դրանց շրջանակում իրականացված հետազոտությունների մասնակցության շնորհիվ: Մասնավորապես՝
    - ***Դատական իշխանության անկախության ապահովում ինքնակառավարման մարմինների միջոցով.*** Իրականացված հետազոտության նպատակն է ներկայացնել ՀՀ դատական իշխանության ինքնակառավարման մարմնի ձևավորման, լիազորությունների, գործունեության իրավական և գործնական համապատասխանությունը ինչպես ՀՀ սահմանադրությանը, այնպես էլ ոլորտին առնչվող միջազգային չափանիշներին, վեր հանել օրենսդրական և պրակտիկ խնդիրներն ու ներկայացնել դրանց լուծմանն ուղղված առաջարկություններ:
    - ***Դատավորների կարգապահական պատասխանատվության 2012-2017 թվականների պրակտիկան, ՀՀ Արդարադատության խորհրդի որոշումների***

վերլուծություն. Ուսումնասիրության նպատակն է ուսումնասիրել դատավորների կարգապահական պատասխանատվության վերաբերյալ Արդարադատության խորհրդի կողմից կայացված որոշումները, վեր հանել գոյություն ունեցող ինչպես օրենսդրական, այնպես էլ պրակտիկ խնդիրները:

- ***ՀՀ-ում դատարանների գործունեության գնահատում:*** Իրականացվել է դատական համակարգի գործունեության գնահատման մեխանիզմների ուսումնասիրություն: Ուսումնասիրության համար մշակվել է հատուկ մեթոդաբանություն, որը հիմնված է եղել դատական համակարգի ներքին գնահատման և մոնիթորինգի գործող միջազգային փորձի վրա: Ուսումնասիրության շրջանակներում վերլուծության է ենթարկվել նաև համապատասխան ոլորտին առնչվող օրենսդրությունը:
- ***Դատական և իրավական բարեփոխումների ծրագրերի գնահատում և գործողությունների մշտադիտարկում:*** Հետազոտության նպատակն է ամփոփել և ներկայացնել ՀՀ-ում իրականացված դատական և իրավական բարեփոխումներն ու արդյունքները, բարեփոխումների շրջանակներում կատարված գործողությունները դատական իշխանության անկախության համատեքստում: Իրականացվել է դատական իշխանության անկախության ապահովմանն ուղղված դատական և իրավական բարեփոխումների ծրագրերի ուսումնասիրություն՝ միջազգային կառույցների կողմից ներկայացված հանձնարարականների ու առաջարկների, իրականացված ներպետական օրենսդրական փոփոխությունների հետ համեմատության մեջ: Ուսումնասիրության են ենթարկվել 1995 թվականից մինչ 2018 թվականը իրականացված ծրագրերը:

Ըստ այդմ՝ իրականացված բարեփոխումները պայմանականորեն բաժանվել են հետևյալ հիմնական փուլերի՝

1. Բարեփոխումների **<u>առաջին փուլը</u>**, ինչը սկսվեց 1995թ. Սահմանադրության ընդունմամբ,
2. **<u>երկրորդ փուլի</u>** սկզբնավորումը պայմանավորվեց 2005թ. Սահմանադրական փոփոխություններով, որի շրջանակներում իրականացվեցին երկու ծրագրեր՝ **<u>2009-2011թթ և 2012-2016թթ դատական և իրավական ծրագրերը,</u>**
3. **<u>երրորդ փուլը</u>** հիմք դրվեց 2015թ. Սահմանադրական փոփոխություններով, որի առանցքային նպատակներից էր ապահովել իրավունքի գերակայության հետևողական իրացումը:

- ՀՀ դատական համակարգի խորքային ընկալում արդարադատության ոլորտի բարեփոխումների նախագծերի մշակման, կատարողականի առաջընթացի մշտադիտարկման և գնահատման հետևողական իրականացման միջոցով: Ոլորտային ներպետական օրենսդրության տիրապետում:

- Մշտադիտարկում և արդարադատության ոլորտի գնահատում իրականացնելու մեթոդոլոգիայի և գործիքների մշակման շուրջ 5 տարվա փորձ: Մասնավորապես արդար դատաքննության իրավունքի մշտադիտարկման գործիքների պատրաստում, խմբերի համակարգում և արդյունքների ամփոփում: